

Sonderschule - Hamburg'da Özel Eğitim Skandalı

2007 yılı içerisinde Hamburg Türk Veliler Birliği olarak Sonderschule konusunda problem yaşayan velilerin yoğun başvurusu ve yardım talepleri ile karşılaştık.

Özellikle Türk ve Türk kökenli çocukların ilk fırsatta özel eğitim veren, fiziksel ve zeka özürlü olan çocuklar için tasarlanmış, Sonderschule diye adlandırılan okullara gönderilmeleri, eğitim adına Hamburg'da yapılan büyük yanlışlardan birtanesi.

Birçok olayın yanısıra, Hamburg Altona-Ottensen'de bulunan Schule Rothestrasse'de yaşanan dramatik üç olaya şahit olduk.

Türk kökenli ailenin kız çocuğu ilk okula uygun görülmeyip, Sonderschule'ye gönderilmek isteniliyordu. Babası uçak teknisyeni, baba ve anne iyi düzeyde almancaya hakim, çocuklarının eğitimini çok yakından takip eden insanlar. Çocuğa ilk önce CFT-Test denilen zeka testi uygulanıyor. Bu testten sonra en yakın Sonderschule devreye sokuluyor. Hamburg Türk Veliler Birliği olarak tespit ettiğimiz önemli noktalardan can alıcı olanı, anne ve babanın bu süreç içerisinde ya hiç bilgilendirilmemesi, yada çok geç bilgilendiriliyor olmaları.

Halbuki pedagog ve hukuki süreci iyi bilen uzman kişilerden aldığımız bilgilere göre, kanun, hukuki sürecin en başında anne ve babanın derhal haberdar edilmesini mecburi kılıyor.

Hukuka göre,okuldaki yetkili kişilerin anne ve babayı bilgilendirmelerinin yanısıra, onlarla birlikte, sorunun çözümü için imkanları ve çözüm yollarını arama mecburiyeti şart koşuluyor.

Eğer bulunan çözüm yolları bir başarı getirmemişse, o takdirde, yine anne ve babanın onayını alarak, çocuk Sonderschule'ye gönderilebiliyor. Lakin çözüm yolu aramak şurda dursun, yukarda bildirdiğim gibi veliler çoğu kez haberdar bile edilmiyorlar.

Bunun yanısıra okulların dikkat etmesi gereken birçok husus var. Örneğin temel derslerde, yani Almanca ve Matematik gibi derslerde, öğrencinin not olarak zayıf, yani 5 almış olması gerekiyor.

Öğrencinin bu temel derslerde almış olduğu zayıf notun, bir kaç yıldan beri aldığı bir zayıf olarak kanıtlanması gerekiyor. Yani çocuğun okuldaki ders durumunun uzun zamandan beri kötü olduğunun gösterilmesi gerekiyor. Okulun, öğrencinin (örneğin Almanca'da veya Matematik'te) başarısızlık durumunu bertaraf etmek için, ek ders ve buna benzer çözüm yollarına baş vurduğunu kanıtlanması gerekiyor. Tekrar söylemekte yarar var, bu gibi durumlarda velilerin olayın hemen başında haberdar edilmesi mecburidir. Okulların sürekli söyledikleri ve kendilerini savunma amacıyla tekrarladıkları neden, Türk ve Türk kökenli velilerin yeterince Almanca konuşamadıkları. Bu ileri sürülen neden, iki büyük yanlış birden içermektedir. Birincisi: Bizim edindiğimiz tecrübeye göre, Türk ve Türk kökenli ailelerin büyük bir kısmının Almanca konuşma konusunda bir sıkıntıları olmadığını görüyoruz. İkincisi: Almanca konuşamayan bir aile olsa da, okulun kanunen bu anne veya babaya bir **tercüman tutma mecburiyeti vardır**.

Yukarıda kısaca dile getirdiğimiz konularda, hukukun öngördüğü şartların hiç biri yerine getirilmediği gibi, olumsuz bir tavırla öğretmen ve müdür durumunda bulunan yetkililer, bu çocukların biran evvel okuldan uzaklaştırılması için her türlü yola başvurmuşlar.

Bu sorunu yaşayan anne ve babalar iyi niyetle okul müdiresine baş vuruyorlar. Nede olsa insanlar konuşa, konuşa anlaşır düşüncesiyle müdirenin karşısına çıkıyorlar. İyi niyetle bir yere varamayacaklarını çok çabuk farkediyorlar . Rothestrasse okul müdiresinin sert tavrı ve kesin kararlı konuşmaları işin hangi yöne gittiğini belirliyor. „*Tartışmaya gerek yok, çocuğunuz Sonderschule'ye gitmeye mecburdur, okadar*“ diyerek konuşmayı nokt alıyor.

Okulda bu veliler için hiçbir şekilde bir bilgilendirme yapılmadığı gibi, baştan savma cevaplarla veliler oyalanıyorlar.

Bahsi geçen baba tekrar okula gidiyor ve çok temel olan sorularına cevap almak istiyor. Örneğin: Sonderschule süreci nasıl işliyor? Bizim kanuni hakkımız nelerdir? Hangi imkânlarımız var gibi sorular bunlar. Bu sorulardan hiç bir tanesi okul müdürü tarafından cevaplandırılmıyor.

Sorun okuldaki öğretmenin ve müdürenin bu olumsuz tavrıyla bitmiyor. Konunun birde başka tarafı var.

Bu özel eğitim sürecini tanımlayan, süreci ortaya koyan ve temel bir bilgi veren bir broşür dahi yok Hamburg'da. Dahası: Hamburg gibi zengin bir şehir böyle bir broşür çıkarmıyor, çıkaramıyor, yada çıkarmak istemiyor, ama işin en vahimi, konuyla ilgili olan kişiler de bu süreci bilmiyorlar. Yani Sonderschule pençesine düşen öğrenci ve bu öğrencinin annesi ve babası uzun bir mücadeleye kollarını sıvamaları gerekiyor.

Konuyu biraz hızlandırmak gerekirse. Bu anne ve baba Hamburg Türk Veliler Birliğine başvurdular. Bizlerin ve avukat desteğiyle bu aile çocuğunun Sonderschule'ye gönderilmesini önleyebildi. Önemli olan etken şuydu: Anne ve Baba bu meselenin ardında durdular ve sonuna kadar, haklarını ve çocuklarının geleceğini düşünerek, gereken mücadeleyi verebildiler.

Rothestrasse ilk okulunda üç olayla karşı karşıya kaldığımızı bildirmişdim. Bir başka olayda, yine bir Türk ailenin çocuğunun haksız yere Sonderschule'ye sürüklenmesi kararlaştırılmıştı. Bu Ailenin en büyük hatası sürekli okula güvenmiş olması ve müdürenin oyalamasına karşılık birşey yapmamasıydı. Bir de Baba „ *eğer çocuğunuzu Sonderschule'ye göndermezseniz, size ceza gelir*“, gibi tehditlerle sindiriliyor. Sonunda bu baskı altında ezilen baba, önüne konulan bir kağıdı imzalıyor. Bugün bu bahsi geçen kızımız, maalesef Sonderschule'ye gidiyor.

Konunun önemi ve velilerin çaresizliği Türk Veliler Birliği tarafından tespit ediliyor ve derhal bir bilgilendirme toplantısı yapmamızın gerekliliğini bizlere gösteriyordu.

17. Haziran'da konuyla ilgili ilk programımızı gerçekleştirdik. Veliler, öğretmenler, bu konu üzerinde çalışan kurumlar ve Türk basını büyük bir katılımıla yoğun ilgi gösterdiler. Alman mediasından her zaman olduğu gibi, yine katılan ve ilgi gösteren hiç bir kuruluş yoktu. Bunun yanı sıra Radio FSK hem HTVB ile bir reportaj yaptı, hemde >Tranmitter< adlı dergilerinde konuyla ilgili Türkçe ve Almanca bir makale yazma fırsatını verdiler. Bundan dolayı kendilerine teşekkür ediyoruz.

İki noktaya dikkatinizi çekerek yazımı noktalamak istiyorum.

2001 yılında Sonderschule'ye giden göçmen kökenli çocukların oranı %28,1 (Kaynak: KMK 2001) iken bu oran 2006/2007 de %36,4'e ulaşmış (Kaynak: Behörde Bildung und Sport). Neden çoğunlukla bizim çocuklarımız Sonderschule'ye gidiyorlar? Bu soruya cevap verecek ciddi bir araştırma yok. Maalesef.

2000 yılından bu yana okuma, matematik ve fen bilgilerini uluslararası platformda test eden OECD – Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü, yapmış olduğu araştırmalarda, özellikle Almanya'nın eğitim sisteminin göçmen kökenli çocukları dışladığını ve özellikle bu sosyal statüye ait olan çocukların adil olmayan bir şekilde muamele gördüklerini tespit etmiş durumda. Konuyla ilgilenmek isteyenlere arzu edildiği takdirde geniş bilgi verilebilir. Önemli

olan, alman eğitim sistemi içerisinde yapısal bir adaletsizliğin var olduğu yine OECD tarafından tespit edilmiş durumda.

Sonuç: Almanya'daki bir öğrencinin eğitimdeki geleceği anne ve babanın eğitim düzeyine bağlı. 2007 yılında alman yüksek okul öğrencileri kuruluşunun yapmış olduğu araştırmada, yüksek eğitim görmüş anne babaların çocukları üniversiteye gitme şansını kazanırken, işçi ailesine ait olan bir çocuğun bu şanstı mahrum kaldığı ve kıyaslandığında %35 fark olduğu tespit edilmiş.

Malik Karabulut
HTVB e.V. Yönetim Kurulu Üyesi
Basın Sözcüsü